

Niet-technische samenvatting 201551

1 Algemene gegevens

- 1.1 Titel van het project | Alternatieve huisvesting voor kraamzeugen en hun biggen - effecten op welzijn en gezondheid |
- 1.2 Looptijd van het project | 2015-2020 |
- 1.3 Trefwoorden (maximaal 5) | varkens, welzijn, gedrag, gezondheid, alternatieve huisvestingssystemen |

2 Categorie van het project

- 2.1 In welke categorie valt het project.
- Fundamenteel onderzoek
- Translationeel of toegepast onderzoek
- Wettelijk vereist onderzoek of routinematige productie
- Onderzoek ter bescherming van het milieu in het belang van de gezondheid of het welzijn van mens of dier
- Onderzoek gericht op het behoud van de diersoort
- Hoger onderwijs of opleiding
- Forensisch onderzoek
- Instandhouding van kolonies van genetisch gemodificeerde dieren, niet gebruikt in andere dierproeven
- U kunt meerdere mogelijkheden kiezen.*

3 Projectbeschrijving

3.1 Beschrijf de doelstellingen van het project (bv de wetenschappelijke vraagstelling of het wetenschappelijk en/of maatschappelijke belang)	Op een varkensproefbedrijf wordt een groepskraamsysteem ontwikkeld waarin een aantal zeugen samen met hun biggen gehuisvest wordt. Dit systeem komt meer tegemoet aan het natuurlijke gedrag van varkens dan de huidige kraamsystemen, waarin zeugen met hun biggen weinig contact hebben met andere varkens, en daarom worden positieve effecten op het dierenwelzijn verwacht. Doel van het onderzoek is ten eerste om te onderzoeken of het nieuwe systeem invloed heeft op het welzijn en de gezondheid van zeugen en biggen; en ten tweede of opgroeien in dit verrijkte systeem (met meer ruimte en een grotere groep dieren) effect heeft op het sociale gedrag van de biggen, hun aanpassingsvermogen en (darm)gezondheid op de langere termijn. Een belangrijke vraag is of biggen die opgroeien in een dergelijk systeem minder problemen hebben wanneer ze van de zeug worden gescheiden en een overgang moeten maken van het drinken van moedermelk naar het zelfstandig eten. Verder willen we aspecten uit het systeem die een positief effect hebben op het welzijn van varkens testen op praktijkbedrijven.
3.2 Welke opbrengsten worden van dit project verwacht en hoe dragen deze bij aan het wetenschappelijke en/of maatschappelijke belang?	Het project draagt bij aan de ontwikkeling van welzijnsvriendelijkere kraamsystemen voor zeugen en hun biggen. Bovendien vergroot het de kennis over de effecten van opgroeien in een (sociaal) verrijkte omgeving op gedrag en gezondheid op de langere termijn. Verder verwachten we dat een aantal aspecten van het systeem ertoe zal leiden dat biggen minder welzijns- en gezondheidsproblemen ontwikkelen wanneer ze van de zeug worden gescheiden. Tot slot draagt het project bij aan de opleiding van studenten die bij het onderzoek betrokken worden.
3.3 Welke diersoorten en geschatte aantallen zullen worden gebruikt?	Voor het project worden varkens gebruikt, in totaal maximaal 348 zeugen en hun biggen (maximaal 5220). Hiervan worden maximaal 948 biggen blootgesteld aan handelingen die als dierproef worden aangemerkt. De rest wordt gehouden onder varkenshouderijomstandigheden en alleen aan gedragsobservaties blootgesteld.
3.4 Wat zijn bij dit project de verwachte negatieve gevolgen voor het welzijn van de proefdieren?	Mogelijke negatieve gevolgen voor het welzijn van de maximaal 948 proefdieren zijn stress, angst en kortdurende pijn ten gevolge van een prik met een naald en vasthouden voor bloedafnames (maximaal 5 keer 10 ml, verdeeld over enkele weken, per proefdier), het tijdelijk inbrengen van een neussonde om een suikeroplossing toe te dienen, gedragstesten en het nemen van mestmonsters met een wattenstaaf.
3.5 Hoe worden de dierproeven in het project ingedeeld naar de verwachte ernst?	Bij maximaal 948 biggen is het verwachte ongerief licht (maximaal 5 maal bloedafname, mestmonster nemen, neussonde inbrengen voor het toedienen van een suikeroplossing). De overige zeugen en biggen worden niet als proefdier gezien.
3.6 Wat is de bestemming van de dieren na afloop?	Maximaal 32 biggen worden geëuthanaseerd. De overige dieren blijven op het varkens(onderzoeks)bedrijf.

4 Drie V's

4.1 **Vervanging**

Geef aan waarom het gebruik van dieren nodig is voor de beschreven doelstelling en waarom proefdiervrije alternatieven niet gebruikt kunnen worden.

De onderzoeksvragen van dit project gaan over gedrag, gezondheid en welzijn van varkens. Hiervoor zijn proefdiervrije alternatieven niet beschikbaar.]

4.2 **Vermindering**

Leg uit hoe kan worden verzekerd dat een zo gering mogelijk aantal dieren wordt gebruikt.

Om een zo klein mogelijk aantal dieren te gebruiken, met name voor de procedures met risico op ongerief gebruiken we vooral ervaringen met voorgaand onderzoek met een vergelijkbare opzet om het benodigd aantal dieren voor betrouwbare uitspraken te bepalen. Verder gebruiken we voor een aantal onderzoeksvragen dezelfde dieren (hergebruik).]

4.3 **Verfijning**

Verklaar de keuze voor de diersoort(en). Verklaar waarom de gekozen diermodel(len) de meest verfijnde zijn, gelet op de doelstellingen van het project.

Het varken in de varkenshouderij is hier doeldier. We passen zoveel mogelijk procedures toe die geen ongerief veroorzaken om een antwoord te krijgen op onze onderzoeksvragen, zoals bijvoorbeeld (gedrags)observaties en verzamelen van speeksel door varkens vrijwillig op wattenstaven te laten kauwen. Bij een deel van de dieren doen we aanvullend onderzoek waar handelingen (o.a. bloedafname) nodig zijn die ongerief kunnen veroorzaken.]

Vermeld welke algemene maatregelen genomen worden om de negatieve (schadelijke) gevolgen voor het welzijn van de proefdieren zo beperkt mogelijk te houden.

We hebben gekozen voor kortdurende procedures en testen om negatieve gevolgen voor het welzijn van de proefdieren zo beperkt mogelijk te houden. Mochten de proefdieren (of overige dieren) in de proef ziek worden, dan zullen zij behandeld worden. Verder worden handelingen aan dieren zoveel mogelijk gecombineerd met standaard management procedures (b.v. wegen) zodat dieren niet vaker gehanteerd hoeven te worden dan nodig is.]

[

5 In te vullen door de CCD

Publicatie datum

[18 mei 2015]

Beoordeling achteraf

[nee]